

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๒

จิตพระอรหันต์

เราไม่สงสัยและเข้าใจชัด เวลาป่วยหนักๆ เป็นยังไง ที่ว่าจิตจะออกจากร่างไปจริง ๆ ทุกขเวทนาหนักขึ้นถึง ๙๙% ๆ ความรู้อันนี้จะปล่อยเข้ามาหมด ปล่อยความรับผิดชอบนะ เพราะจิตได้ถอดถอนอุปาทานหมดแล้ว เป็นจิตที่บริสุทธิ์สมบูรณ์ล้วน ๆ แล้ว

ความรับผิดชอบทางสัตยชาติญาณเป็นยังไง เราจะเห็นตัวอย่างที่ชัดๆ เช่น เวลาเราเดินไปที่อื่น ๆ มันจะหนัก แต่จิตจะช่วยตัวเองอย่างเต็มที่ คนมีกิเลสเต็มหัวใจก็ตาม พระอรหันต์ก็ตาม จะช่วยเจ้าของอย่างเต็มที่ในเวลานั้น ไม่ยอมให้หนักง่าย ๆ จนกระทั่งสุดกำลังแล้วถึงจะยอมล้ม หรือเดินไปจะเหยียบรากไม้เข้าใจว่าเป็นงูจะกระโดดทันที นั่นเป็นกิริยาแห่งสัตยชาติญาณรับผิดชอบตัวเองของพระอรหันต์ ไม่ใช่อุปาทาน ที่ต่างกันอยู่คือ จิตของปุถุชนจะร้อนวูบเพราะตกใจกลัว มันจะสะเทือนมากภายในใจ ส่วนจิตของท่านผู้สิ้นกิเลสแล้ว เพียงแต่แสดงอาการแหยบ ๆ เท่านั้น เพียงแต่รับทราบว่าจะเป็นอันตรายต่อขั้นนี้ นี่เป็นกิริยาของสัตยชาติญาณผู้รับผิดชอบตัวเองเป็นอย่างนี้ด้วยกัน ไม่ว่าจะปุถุชนหรือพระอรหันต์เป็นเหมือนกัน

ส่วนจิตที่บริสุทธิ์ล้วน ๆ แล้วเป็นหลักธรรมชาติประจำใจ คือ รับผิดชอบตัวเองทั่วสรรพางค์ร่างกาย คือ ต้องรู้เจ็บรู้ปวด รู้ร้อนรู้หนาว นี้รับทราบตลอด เพียงแต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ซึมซาบเข้าสู่ใจได้เท่านั้น นี่เป็นหลักธรรมชาติ เป็นอฐานะ เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ต้องเป็นอย่างนั้น ไม่ซึมซาบ ไม่กระเทือนถึงจิต อันนี้เรียกว่าเวทนาจิต ในจิตพระอรหันต์ไม่มี คือไม่มีเวทนาจิต มีเฉพาะเวทนาทางกายอย่างเดียว สุขไม่มี ทุกข์ไม่มี ไม่มีร้อน ไม่มีหนาว ที่จะเข้าไปสัมผัสภายในจิต เพียงแต่รับทราบเท่านั้น แต่ไม่ซึมซาบเข้าสู่ใจ คือไม่ประสานกัน

ที่นี้เวลาจิตถึงขั้นที่จะปล่อยตัวจากร่างกายที่ครองตัวอยู่ คือจะปล่อยความรับผิดชอบ จิตจะหดตัวเข้ามาหมด ตาไม่ใช่ตาบอด เลยบอดไปแล้ว เป็นยังไงเลยบอด คือเหมือนท่อนไม้ท่อนซุงไปหมด ไม่มี ความหมายทั้งสิ้นเลย นี้เรียกว่า ๙๙% ถ้าร้อยเปอร์เซ็นต์ จิตนี้ก็ขยับออกจากร่างนี้ก็เรียกว่าตายแหละ คือ ๙๙% เตรียมแล้วที่จะออกจากนั้นก็ออกจากร่าง ถ้าไม่ออกก็ย้อนเข้ามาสู่ความรับผิดชอบ ให้พากันจำไว้นะ จิตดวงนี้เป็นอย่างนี้นะ ลึกลับมาก

โดยทั่วไปแล้วจิตนี้ลึกลับมาก แต่ถ้าหลักวิชาของพระพุทธเจ้า ปฏิบัติตามหลักวิชาของพระพุทธเจ้าและรู้ตามท่านแล้ว จะไม่มีอะไรลึกลับเลย พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ ยิ่งใจจะทะลุถึงกันๆ เพราะทรงสอนไว้แล้วเพราะทรงทะลุมาแล้วถึงมาสอนโลก จึงไม่มีอะไรที่ผิดเรียกว่าสวากขาตธรรม เราสวดอยู่ทุกวันนี้ว่า สวากขาโต ภคฺวตา ธมฺโม พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้วชอบแล้ว คือชอบอย่างนี้เอง ปฏิบัติเข้าไปก็ยอมรับเรื่อยไปเลย

นี่เราหมายถึงจิตที่จะออกจากร่างนะ ที่นี้เวลาจิตหมดความรับผิดชอบนะ ทุกขเวทนาในร่างกายจะมีมากขนาดไหน ถึงขนาดที่ว่าจะอยู่ไม่ได้ เวลานั้นทุกขเวทนาทั้งหมดดับไป พร้อมกับร่างกายหมดความหมาย ตา หู จมูก ร่างกายเป็นท่อนไม้ท่อนซุงฉั่นใด ทุกขเวทณาก็ไม่มีฉั่นนั้นเหมือนกัน เป็นอันว่าระงับหมด จะเหลือแต่ความรู้เท่านั้น ถ้าขยับก็ไป ผู้รู้จะไม่มีทุกขเวทนาทางกายให้รับทราบเลย มันดับหมด

ขณะเดียวกับร่างกายหมดความหมายนั้นแล ความรับผิดชอบของจิตจึงหดตัวเข้ามาในจุดจุดเดียว ถ้าว่าจุดนั้นเข้ามาอยู่ในนั้น ร่างกายหมดความหมายไปเลย ไม่มีว่าเจ็บว่าปวด ได้ยินโน่นนี่ไม่มี ดับหมดทวารนี้ เหลือแต่ความรู้เท่านั้น ถ้าขยับก็ไป คนเราถ้าหากว่ามีสติอยู่แล้ว เวลาจะตายจริงๆ ทุกขเวทนาทางกายจะต้องดับหมด ก่อนเวลาจิตออกจากร่าง ส่วนพวกเรามันไม่เป็นอย่างนั้น มันทิ้งเนื้อทิ้งตัวตกเตียงตกที่นอน และวุ่นวายตั้งแต่ยังไม่ตาย ยังไม่จวนจะตายก็ตื่นไปก่อนแล้ว มันเป็นอย่างนั้นนะ นี่เราไม่อยากจะพูดไปมากมันกระเทือนลูกศิษย์หลงตาบวันนั้นแหละมันไม่ไปไหน มันติดตรงนี้แหละ พูดได้แค่นั้น

นี่พูดถึงเรื่องจิตตภาวนามันสำคัญมากอย่างนี้ละ เวลาท่านอยู่ในป่าเขาท่านมาปรุรงมาคิดยุ่งอะไรกับหยูกกับยา เวลาจำเป็นจริงๆ ใจท่านจะหมუნตัวเข้ามาข้างในเลย เป็นอะไรก็ตามท่านจะไม่กลัวคำว่าเป็นว่าตาย ดูความจริงเท่านั้นว่าเป็นยังไง เอาให้ถึงขีดถึงแดนในเวลายังไม่ตายดูกันให้ชัดเจน เวลาตายแล้วก็หมดวิสัยที่จะดู เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วกำลังจิตของท่านผู้บริสุทธิ์จะเด่นผิงๆ เลยนะ เรื่องความทุกข์ทั้งหลายจะไม่มีอำนาจเหนือจิตเหล่านั้นเลย จิตนั้นจะฟอกตลอด เพราะฉะนั้นท่านจึงว่าโรคหายได้ด้วยธรรมโอสธคือการพิจารณา เวลาตายก็ตายอย่างอาจหาญ

ยกตัวอย่างท่านอาจารย์กู่ของเราที่ท่านไปเสียที่บ้านโคกกะโหล่ง ท่านคงเป็นโรคมะเร็งนั้นแหละ เขาว่าเป็นผีหัวปลาไหล เป็นอย่างนี้นานแล้ว และหนักๆ เข้าท่านก็บอกว่าไม่ไหวแล้วนะ จะไม่ไหวแล้ว ผมจะไปเร็วๆ นี้ ท่านนั่งให้พระประคองอยู่ แล้วให้หมู่เพื่อนทั้งหลายทำความเข้าใจกับตัวเองให้ตื่นนะ ท่านสอนย่อๆ ขอให้อบรมใจให้ตื่นเถอะ จะไม่มีอะไรกระทบกระเทือนถึงจิตเลย ขอให้ทำจิตให้ตื่นนะ แล้วเวลาผมตายไปนี่

อย่าเข้าใจว่าผมตายไปนะ ผมที่แท้จริงไม่ได้ตายนะ นี่เป็นแต่ธาตุสลายตัวไปเพราะ
หมดกำลังของมัน เอาละนะไปละนะ เท่านั้นแหละท่านก็ไปเลย

ฟังจิตใจที่รักษาตัวเองได้ดีเป็นอย่างนั้น นี่แหละพระพุทธเจ้าสอน ถ้าถึงขั้นนี้
แล้วไม่มีคำว่าเสียหาย ไม่เป็นไปอย่างอื่น คือเชื่อตัวเองได้เลยเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มี
สงสัยอะไรเลย อันไหนที่ไม่ดีมันก็พังของมันไป ความรู้อันนี้ฉิบหายเมื่อไร ตายแล้วเกิด
เกิดแล้วตาย มีแต่ความรู้อันเดียวนี้แหละ ทุกข์ก็ทุกข์แสนสาหัส ยอมรับว่าทุกข์แต่ไม่
ฉิบหาย ไม่มีอะไรไปทำลายจิตใจให้ฉิบหายได้เลย

นี่แหละตัวที่พาให้เกิดให้ตายคือตัวนี้เอง แต่เรามันไม่รู้จึงพาให้เกิด กิเลสปิด
ครอบไว้อย่างมิดมิดปิดทวาร เกิดมาทำอะไรก็ไม่รู้ ตายมาทำอะไร ทุกข์ยากลำบากมาทำอะไร
สุขขนาดไหน ก็ไม่รู้ว่าตัวเองเคยเป็นมาอย่างนั้น ทีนี้พอเปิดสิ่งที่ปิดไว้ออกก็โล่งไปหมด

พอถึงขั้นรู้อันนี้ก็เปิดไปหมด ไม่เคยรู้เคยเห็นก็รู้ก็เห็นขึ้นมาในใจดวงนั้นจะว่า
ยังไง เรื่องของตัวนั้นเองมันเกี่ยวโยงกับจิตนี้ไปหมด เหมือนกับว่าเรายื่นแขนออกไป
โน้น นี่ก็แขนของเรา นี่มันหยั่งมาถึงกันและกันเพราะมันรู้นะซิ ความรู้เป็นอย่างนั้น
เวลาถึงขั้นจิตบริสุทธิ์ แล้วยอมขาดจากเครื่องสืบทอดทั้งสิ้น ถึงจะรู้ก็ตามก็ขาดจากกัน ที
นี้จะไม่มีเงื่อนไขต่อกันสืบทอดไปข้างหน้าอีก กำหนดดูข้างหน้ามันก็รู้ชัดอยู่ในวงปัจจุบันนี้
เสีย คือไม่มีอะไรเป็นเงื่อนไขต่อกันต่อไปอีก เพราะรู้ในวงปัจจุบันนี้หมด คือไม่มีอะไร
เป็นเงื่อนไขต่อไปอีกแล้วที่จะเกิดตายๆ อย่างที่เคยเป็นมาแล้ว เป็นไปไม่ได้แล้วเพราะ
ขาดจากกันหมดแล้ว

วงปัจจุบันนี้ท่านก็ไม่ยึด นั่นถึงเรียกว่ารู้แท้ ในวงปัจจุบันท่านก็รู้เท่าท่านไม่ยึด
นั่น ก็รู้แล้วว่าอันนี้เป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ ไม่มีอะไรที่จะมาสืบทอดอีกแล้ว นั่นท่านรู้
อย่างนั้น ธรรมพระพุทธเจ้าสอนให้รู้อย่างนั้น ทีนี้เวลาดับไปก็มีแต่ธาตุ ๔ นี้แตก
กระจายไป จิตที่บริสุทธิ์ก็ออกตามความบริสุทธิ์ของตน ไม่ได้ออกไปเพื่อสูญฟังซิ เวลา
ไม่บริสุทธิ์ก็อยู่ตามธรรมชาติที่ไม่บริสุทธิ์ แต่ไม่สูญ จะถูกความทุกข์ความลำบากลำบาก
ทับถมขนาดไหนจิตนี้ก็ไม่ฉิบหายแม้เป็นทุกข์

ก็เหมือนไฟจี้เรานี้มันไม่ตายแต่ก็เป็นทุกข์ ใครอยากให้ไฟจี้ละ ลูกศิษย์ลูกหา
คนไหนอาจหาญอยากให้ไฟจี้เกินครุ เราไม่อาจหาญนะ ไฟจี้มันเจ็บ มีลูกศิษย์คนไหน
บ้างเอาไฟจี้ด้วยความอาจหาญ มันไม่ตายแต่ไม่กลัวมีไหม...ไม่มี มีแต่กระโดดหนีก่อน
กลัวไฟจี้ นั่นแหละมันทุกข์ มันไม่ฉิบหายก็ตาม ทุกข์เป็นของธรรมดาไม่ตี จึงไม่มี
ใครอยากเป็นทุกข์ แต่ก็จำต้องเกิดมารับความทุกข์จนได้เพราะไม่รู้ทางออกนั่นเอง
สัตว์ทั้งหลายจึงพากันเวียนว่ายตายเกิดดังที่รู้ๆ เห็นๆ กันอยู่นี้แล

การเกิดการตายนั้นมันเกิดมันตายมาก็กับที่ก็กลับแล้ว ที่อยู่นี้ก็ภพหนึ่งแล้ว ช่างหน้าอีกก็สองแล้ว ที่เป็นมาก็เท่าไรแล้ว มันจะเกิดเป็นอะไรมากเท่าไร เรื่องการเกิดการตายของจิตวิญญาณแต่ละดวงนับไม่ได้เลย ถ้าไม่มีธรรมเป็นเครื่องตัดตอนภพชาติให้น้อยลงๆ เพราะธรรมเป็นเครื่องตัด เครื่องย่นเข้ามา ย่นภพย่นชาติเข้ามา เกิดก็เกิดจริงแต่มีความสุข

ผู้ที่มีบุญนี้ต่างกับผู้มีบาปอยู่มาก เพราะมีที่หลบที่หลีกที่เลี่ยงถ้ามีความดีไม่โดนทุกข้ออย่างจิงๆ เหมือนคนขี่บาปหาบแต่กองทุกข์โดยถ่ายเดียวนะ ยังมีที่ผ่อนคลายความทุกข์ลงได้ด้วยบุญ ถ้าไม่มีความดีไม่มีทาง ก็เหมือนว่าโรคไม่มีหมอยามียาโดนของแสงเข้าไปทุกวันทนได้ยังไง อีกหน่อยมันก็ตายได้ซี ถ้าฟังหมอโรคหายได้ ถ้าไม่เป็นโรคสุดวิสัยจิงๆ จิตของเราก็เหมือนกัน ท่านถึงสอนให้พากันสร้างความดี สอนให้สร้างความดี พระพุทธเจ้าเป็นผู้สอนนะ คนเราเลิกด้วยความดีนะไม่ใช่เลิกด้วยความชั่ว

ตั้งเมื่อวานพูดถึงคนที่ถูกกิเลสตั้มตุ้นให้เชื่อไปว่าบาปไม่มี บุญไม่มี นี่แหละเรื่องของกิเลสที่มันตั้มมันตุ้นคนตั้มตรงนี้แล ยิ่งหลอกว่าตายแล้วสูญนี่ยิ่งถนัด เอาให้หลับทั้งเป็นเลย คนคนนี้ไม่มีทาง ถ้าหากจิตนี้ยังไม่เลิกคิดเลิกเชื่อแบบลุ่มจุ่มเมื่อไรแล้ว อยากรู้ก็จะลุ่มจุ่มอย่างนี้ตลอดไป เกิดตายๆ ด้วยความสำคัญตนว่าตายแล้วสูญแต่ธรรมชาติแท้มันไม่สูญ มันเคยเป็นมาเท่าไรแล้ว ถ้าหากว่ามันเป็นไปไม่ได้ตั้งความเข้าใจ มันก็ต้องสูญไปนานแล้ว แต่นั่นมันเป็นไปไม่ได้มันถึงเป็นมาอย่างนั้น นี่แหละธรรมะพระพุทธเจ้าท่านสอนให้แก้ความหลงผิดอันเป็นพิษเป็นภัยเหล่านี้ออกจากใจสัตว์

อนนทชาติสังสารี	สนธาวิสสุ อนิพพิส
คหการี คเวสนโต	ทุกุขา ชาติ ปุณปุณ
คหการก ทิฏฐโฐติ	ปุณเคหํ น กาสสิ
สพฺพทา เต ฌาสูกา ภคฺคา	คหกุฏฺ วิสงฺขตํ
วิสฺขุขารคตํ จิตฺตํ	ตณฺหณํ ชยมชฺฌคฺคา

ในปฐมโพธิorroถกถาธรรมบท ท่านได้ตรัสรู้พระโพธิญาณแล้วพิจารณาอวิชชา ย้อนหลังไปๆ จนกระทั่งเข้ามาสู่ปัจจุบัน ตัดขาดสะบั้นลงไป ตั้งแต่นี้ต่อไปอวิชชาที่เข้ามาปลุกสร้างเรือนให้เราไม่มีแล้ว ท่านเคยรู้เมื่อไรตั้งแต่ก่อน แต่เมื่อรู้แล้วเป็นยังไง ทรงอุทานขึ้นมาผิงทันที นี่แหละท่านจึงสอนให้สร้างความคิด

ความคิดสำคัญมากนะ อย่างที่พูดเมื่อวาน ระวังให้ดีเรื่องที่จะมาตัดรอนความคิดของเรามีอยู่ทุกระยะนะ เพราะกิเลสมันเคยครองหัวใจเรามากต่อมากแล้ว นานแสนนานแล้ว มันไม่ยอมลงจากหัวใจสัตว์ง่าย ๆ เวลาเราจะทำความดีคือจะหนีจากอำนาจ

ของมัน มันถึงกีดกันกีดขวางไว้ทันที จะทำอะไรก็ตามมันจะมีเรื่องขัดขวางขึ้นมาจนได้ สิ่งเกิดเหตุหัวใจเราก็รู้เองๆ ไม่ต้องถามใคร เวลาเราจะทำความดีมันจะมีอุปสรรคแสดงขึ้นมา แม้ไม่มีอุปสรรคมาจากที่ไหนก็ตาม แต่อุปสรรคนั้นคือความคิดของเจ้าของนั้นแหละ มันให้สร้างขึ้นมา สุดท้ายเราก็ล้มตามมันเสียๆ ไปแล้ว มันมันเอาดับเอาปอดไปกินแล้วกว่าจะรู้ หรือไม่รู้เลยก็มาก

ความดีนี้ถ้าเราทำจนเคยชินแล้วชำนาญแล้ว ที่นี้ไม่ทำไม่ได้นะ ความดีอันใดที่มีกำลังแล้วไม่ทำไม่ได้ เช่น เราเคยไหว้พระ วันหนึ่งๆ นะไม่ไหวไม่ได้ หากความสบายไม่ได้ นั่นเห็นไหมกิเลสกับธรรมะมันพืดกัน ธรรมะจะเอาให้ได้ จะให้สวดมนต์ให้ได้ กิเลสมันไม่ได้นี่ นี่พืดกันตรงนี้ เวลาธรรมะมีกำลังให้ทานวันหนึ่งๆ ไม่ให้ขาดได้ ไม่ได้ให้ทานไม่ได้ เมื่อเคยต่อนิสัยแล้วเห็นอะไรมีอะไรไม่ได้มีแต่อยากจะให้ทาน นี่อำนาจทานนี้สูงแล้ว มันเห็นมันรู้ในหัวใจนั้นแหละ จากคนคนเดียวกันนั้นแล แต่ก่อนมันเป็นอย่างนั้น จิตคิดอย่างนั้น แต่บัดนี้จิตมันคิดอย่างนี้ ต่อไปเมื่อแก่กล้าสามารถแล้วทุกอย่างจะราบรื่นไปตามๆ กันนั้นแหละ

เช่นภาวนา ชี้เกียจที่สุดก็คือลูกศิษย์หลวงตาบัว ต่อๆ ไปก็จะขยันนะ หมั่นทำไปๆ นอกจากจะให้กิเลสกล่อมไปทั้งวันเท่านั้นเอง เข้าใจไหมละ พุดไปตีไปทานถึงให้พยายามทำความดีนะ เพราะยังงี้ก็ต้องรบกับความชั่วทุกระยะทีเดียว เพราะความชื่อนี้มันมีอำนาจมากอยู่บนหัวใจเรามาแล้ว ครองหัวใจเรามาแล้วตั้งก็บ่ก็กัลป์มันจะลงง่าย ๆ หรือถ้าไม่เอาความดีเข้าไปตีไปฆ่ามัน

ความดีเท่านั้นคือธรรมในหัวใจเรา สร้างเข้าไปๆ แล้วจะมีกำลังมากขึ้นบนหัวใจเรา แล้วตีกันแหละเลย ไม่มีกิเลสตัวไหนจะกล้าหาญมาต่อสู้กับธรรมได้ ธรรมขึ้นครองใจแล้วก็เช่นเดียวกับกิเลสที่ขึ้นครองใจมาก่อนนั้นแล มันมีอำนาจมากขนาดไหน ธรรมก็มีอำนาจมากจนนั้นเช่นกันเต็มที อำนาจแห่งความดีมีเวลาที่มีกำลัง ขอให้ทำไปสร้างไปเถอะ อย่างไม่รู้ไม่พินิจจะเป็นอย่างไรว่านี่ ธรรมะของพระพุทธเจ้าไม่เคยหลอกโลกหลอกสงสาร ไม่เคยตัมตุนใครนอกจากกิเลสเท่านั้น ให้พากันตั้งใจทำนะ

เกิดมาในชาตินี้ภพนี้เราเหมาะที่สุดแล้วที่เกิดมาได้พบพระพุทธศาสนา ศาสนานี้เป็นศาสนาของท่านผู้เลิศ พระพุทธเจ้าผู้เป็นเจ้าของศาสนาเป็นผู้สิ้นกิเลสทุกอย่างไม่มีเหลือในพระทัย ทรงเห็นหมดทุกสิ่งทุกอย่าง นำมาสอนโลกด้วยความรู้ด้วยความเห็นทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีอะไรโกหกเลย ให้เราพยายามตะเกียกตะกายไปตามพระองค์แล้วจะค่อยๆ เป็นไปเรื่อยๆ ชาตินี้มีต่อชาติหน้า ชาติหน้าต่อไปเรื่อยๆ แล้วก็ค่อยเป็นค่อยไป ถึงจะเกิดก็เกิด คนมีความดีย่อมมีที่หลบที่ซ่อน มีที่หลบที่เลี้ยงที่ซุกที่ซ่อน ที่ผ่อนคลาย

ความทุกข์ทั้งหลาย ไม่เหมือนคนหาบหามกองทุกข์อย่างเดียว ไปไหนไม่มีทางพ้นนะ
ไม่มีหวังว่าจะมีความสุขความเจริญกับโลกผู้ดีเขาแหละ

เอาละพอนะ